

GMINA MIĘDZYLESIE

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY MIĘDZYLESIE
NA LATA 2009 - 2015**

Międzyzlesie; sierpień 2009

Spis treści:

	str.
<i>Czym jest Strategia Rozwoju Gminy ?</i>	4
Metodologia opracowania strategii	5
Część I. Ogólna charakterystyka gminy Międzyzlesie	8
1.1. Zasoby środowiska przyrodniczego	8
1.1.1. Położenie i ukształtowanie terenu	8
1.1.2. Gleby i budowa geologiczna	9
1.1.3. Warunki meteorologiczne	10
1.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne	10
1.1.5. Fauna i flora. Ochrona przyrody	13
1.2. Potencjał ludnościowy	16
1.2.1. Wielkość i struktura	16
1.2.2. Problematyka społeczna mieszkańców	19
1.3. Zasoby kulturowe	21
1.4. Zagospodarowanie przestrzenne	23
1.5. Potencjał gospodarczy	24
1.5.1. Rolnictwo	24
1.5.2. Rynek pracy	26
1.5.3. Bezrobocie	27
1.6. Infrastruktura komunalna	28
1.6.1. Drogi i komunikacja	28
1.6.2. Gospodarka wodno-ściekowa	30
1.6.3. Gospodarka odpadami	31
1.6.4. Sieci telekomunikacyjne, elektroenergetyczne i gazowe	31
1.6.5. Mieszkalnictwo	32
1.7. Infrastruktura społeczna	34
1.7.1. Oświata i edukacja	34
1.7.2. Ochrona zdrowia	36
1.7.3. Bezpieczeństwo	33
1.7.4. Kultura, turystyka i sport	38
1.7.5. Kościoły i stowarzyszenia	42
1.8. System zarządzania gminą	43

1.8.1. Administracja	43
1.8.2. Budżet	44
1.8.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	45
1.8.4. Partnerstwa i współpraca z innymi gminami	46
Część II. Uwarunkowania i problemy rozwoju analiza SWOT gminy Międzyzlesie	49
2.1. Analiza SWOT gminy Międzyzlesie	50
2.2. Analiza głównych problemów	57
Część III. Wizja i cele rozwoju gminy Międzyzlesie - kierunki i możliwości	61
3.1. Formułowanie celów rozwoju	62
3.2. Cele generalny, strategiczne i operacyjne	63
3.3. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu	72
3.4. Podsumowanie	74
Część IV. System realizacji strategii	75
4.1. Wdrażanie	75
4.2. Monitoring	76
4.3. Aktualizacja	78
4.4. Źródła finansowania	79
Zakończenie	80
Spis tabel	81
Spis rysunków	81
Spis załączników	81

Czym jest strategia Gminy?

Gmina jako wspólnota samorządowa funkcjonująca na danym obszarze, w konkretnych warunkach, uposażona w zasoby, uprawnienia i kompetencje powołana jest do działania na rzecz zapewnienia właściwych warunków życia swoim mieszkańcom. Owo działanie, to nic innego jak ciągle wzajemnie na siebie oddziałujące procesy diagnozowania i planowania, działania, monitorowania i kontrolowania oraz ewaluacji uzyskanych efektów zorientowane na rozwój wspólnoty samorządowej, a przez to i na poziom życia konkretnych jej jednostek. O skuteczność i efektywności powyższych procesów zarządzania decyduje wiele czynników. Niemniej jednak tym elementem, który pozwala na definiowanie procesów zarządzania jako logicznego ciągu działań zorientowanych na osiągnięcie wyznaczonych sobie celów jest świadomość ich oddziaływania w przyszłości, umiejętność planowania oraz przewidywania skutków.

W tej sytuacji niezbędne staje się wdrożenie nowego systemu zarządzania Gminą – zarządzania strategicznego, w którym decyzje bieżące i kadencyjne będą wynikać z ustaleń o charakterze długookresowym ukierunkowanym na przyszłość.

Strategia Rozwoju to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju Gminy i przyjmujący takie kierunki oraz priorytety działania (cele operacyjne i zadania), które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych.

Ustalenia zawarte w Strategii Rozwoju stanowią podstawę do prowadzenia przez władze Gminy długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wokół jej ustaleń muszą koncentrować się działania władz samorządowych, zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców Gminy oraz tworzenia sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego. Do podstawowych funkcji tego dokumentu należy:

- ✓ prezentacja aktualnego stanu Gminy Międzyzlesie;
- ✓ usystematyzowanie celów i zadań, które będą realizowane przez władze samorządowe Gminy Międzyzlesie w perspektywie kilku lat;
- ✓ określenie kierunków funkcjonowania instytucji samorządowych na terenie Gminy oraz wskazanie możliwości ich rozwoju;
- ✓ stworzenie podstaw do ubiegania się o środki finansowe ze źródeł zewnętrznych.

Strategia, jako kompleksowa koncepcja rozwoju Gminy, jest dokumentem o charakterze kierunkowym i nadrzędnym w stosunku do poszczególnych opracowań i programów sektorowych, np. Planów Rozwoju Lokalnego, Wieloletnich Planów Inwestycyjnych itp. Stanowi ona podstawę do ich opracowania.

Strategia Rozwoju nie jest „gotową receptą na sukces”. Jest ona jedynie „ogólnym drogowskazem”, wskazującym najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i ekologiczne, na których powinna być skoncentrowana uwaga organów uchwałodawczych i wykonawczych gminy w określonym horyzoncie czasowym. Ich skuteczna realizacja zależy będzie od systematyczności i determinacji w działaniach realizacyjnych zarówno obecnych, jak i przyszłych Władz Gminy, a także sprzyjających uwarunkowań tkwiących w jej otoczeniu (sytuacja ogólnokrajowa, europejska).

Metodologia opracowania Strategii

W ocenie potencjału rozwojowego Gminy szczególną rolę odgrywa określenie tych elementów jej struktury społeczno-gospodarczej, które mogą stać się względnie konkurencyjne w układzie regionalnym i krajowym. Tylko te układy terytorialne, które będą zdolne do uzyskania i utrzymania przewagi konkurencyjnej, zdołają zapewnić sobie możliwości niezakłóconego rozwoju. Dlatego też w Strategii konieczne jest wskazanie zestawu szans, jakie mogą stać przed gminą, jak również miejscowych warunków, które należy spełnić, by szanse te mogły zostać wykorzystane.

Przy formułowaniu Strategii Rozwoju Gminy Międzyzlesie, wzięto pod uwagę między innymi ustalenia dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu:

- wojewódzkim – Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego,
- powiatowym – Strategia Rozwoju Powiatu Kłodzkiego.

Stąd też, strategiczne i operacyjne cele rozwoju zawarte w Strategii są zgodne z celami i priorytetami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach. Umożliwia to, z punktu widzenia formalnego, ubieganie się Gminy o dofinansowanie przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rozwojowych, w tym inwestycji komunalnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Główne cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Międzyzlesie można sformułować następująco:

- I cel – Poprawa jakości życia w Gminie,
- II cel – Wzmocnienie tożsamości Gminy,
- III cel – Kształtowanie ładu przestrzennego i infrastrukturalnego,
- IV cel – Wspieranie rozwoju gospodarczego Gminy.

Budowa Strategii Rozwoju sprowadza się do odpowiedzi na trzy podstawowe pytania, występujące we wzajemnym powiązaniu sekwencyjnym:

- W jakim punkcie na ścieżce rozwoju jest Gmina ? – faza diagnozy.
- Gdzie powinna się znaleźć w określonym momencie (za 10-15 lat) ? W fazie tej zostaje zarysowany stan docelowy.
- W jaki sposób osiągnąć pożądaną stan? Jest to właściwa strategia rozwoju, która będzie zawierać opis poszczególnych stanów pośrednich, środki ich osiągania oraz wskazanie na punkty w czasie, w których powinny one wystąpić.

Celem fazy diagnostycznej jest przedstawienie korzystnych i niekorzystnych cech Gminy i na tym tle identyfikacja jej głównych „walorów” oraz barier przeszkadzających w ich pełnym rozwinięciu i wykorzystaniu. Na podstawie tak zestawionych informacji sporządzona zostanie ogólna ocena Gminy z punktu widzenia jej walorów jako środowiska

dla nowej działalności gospodarczej i jako pożądanego miejsca zamieszkania. Część zawierająca wytyczne dla Gminy w zakresie realizacji jej zadań własnych będzie składała się z następujących części:

1. Mocne strony (atuty) Gminy - możliwości ich wykorzystania.
2. Słabe strony Gminy (bariery rozwoju) - możliwości ograniczania niekorzystnych czynników.
3. Pole możliwości rozwoju Gminy (wybory konieczne i alternatywne) sformułowane w postaci celów rozwoju.
4. Propozycje działań na rzecz rozwoju Gminy.
5. Propozycję systemu realizacji Strategii

W pracach nad opracowaniem Strategii Rozwoju wzięło udział szerokie grono osób:

<i>Piotr Kensicki</i>	Z-ca Burmistrza Miasta i Gminy Międzyzlesie
<i>Helena Leka</i>	Skarbnik Gminy Międzyzlesie
<i>Renata Migas</i>	Referent prawno-administracyjny KIS przy OPS Międzyzlesie
<i>Monika Afrykańska</i>	Pracownik socjalny OPS Międzyzlesie
<i>Agnieszka Łąk,</i>	Specjalista pracy socjalnej OPS Międzyzlesie
<i>Katarzyna Bańkowska</i>	Pośrednik Pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kłodzku
<i>Monika Harasińska</i>	Inspektor Referatu Infrastruktury Technicznej UMiG Międzyzlesie
<i>Franciszek Łuszczki</i>	Inspektor Referatu Infrastruktury Technicznej UMiG Międzyzlesie
<i>Ewa Siwek</i>	Inspektor Referatu Rolnictwa i Gospodarki Gruntami UMiG Międzyzlesie
<i>Wiesława Szyszeń</i>	Kierownik Referatu Rolnictwa i Gospodarki Gruntami UMiG Międzyzlesie
<i>Izabela Kuś</i>	Kierownik Urzędu Stany Cywilnego UMiG Międzyzlesie
<i>Jadwiga Trybulec</i>	Inspektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku

W celu uspołecznienie procesu budowania Strategii wstępna analiza SWOT przedstawiona została określonym osobom i grupom społecznym: Radni, kierownicy referatów Urzędu, kierownicy i dyrektorzy gminnych jednostek, sołtysi. Wstępna analiza SWOT oraz ankieta dot. uzupełnień analizy SWOT umieszczone zostały również na stronie internetowej gminy: www.miedzylesie.pl. Zebrane w ten sposób uwagi i sugestie uwzględnione zostały przy formułowaniu celów i zadań Strategii. Taki sposób postępowania umożliwił uspołecznienie procesu opracowywania Strategii. Stąd też cele i zadania w niej zapisane są wynikiem konsultacji społecznych, wychodzących poza forum Urzędu Gminy.